

PESTPROTOCOL

HERZIEN JUNI 2024

**WILLEM
ALEXANDER
SCHOOL**

WILLEM ALEXANDERSCHOOL

VREESWIJK

Stichting Eluenta

Nieuwegein, 28 juni 2024

Vastgesteld op:

.....
Voorzitter MR, -

.....
directie Willem Alexanderschool,
Rick de Vos
Helga van Noorderburg

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Het pestprotocol.....	3
Wat is een pestprotocol?.....	3
Het belang van een pestprotocol	3
Plagen en pesten	4
Definitie pesten	4
Definitie plagen.....	4
Cyber- en digitaal pesten	4
Vormen van pesten.....	5
Betrokken partijen.....	7
Oorzaken.....	8
Gevolgen.....	8
Voorwaarden om pestgedrag te onderkennen	9
De vijfsporenaanpak.....	10
Preventieve aanpak	11
Schoolregels.....	13
Als het mis gaat - stappenplan pestgedrag.....	0
Consequenties	1
Consequenties als de ouder niet meewerkt.....	2
Begeleiding van de leerlingen.....	2
Adviezen aan ouders.....	3
Contactgegevens	4

Inleiding

Een van de kernwaarden op de Willem Alexanderschool is 'veiligheid'. Wij vinden het belangrijk dat alle leerlingen zich veilig voelen bij ons op school. De leerlingen mogen zijn wie ze zijn en worden geaccepteerd. Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus willen aanpakken. De school is een leefgemeenschap van leerlingen, leerkrachten en ouders. Iedereen heeft een taak in het geheel en heeft de verantwoordelijkheid zo goed mogelijk met elkaar om te gaan. We leren de leerlingen respectvol en tolerant met elkaar om te gaan.

Het doel is een veilige sfeer te creëren, waarin iedereen zichzelf mag en kan zijn en waarin het kind zich goed kan ontwikkelen. De basisuitgangspunten die wij op de Willem Alexander hanteren zijn:

- Alle leerlingen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen;
- Door de regels te communiceren en zichtbaar te maken in de school kunnen leerlingen en ouders, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken;
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan.

Op de Willem Alexanderschool hechten wij veel waarde aan een goede samenwerkingen tussen de leerlingen, ouders en school. In ons pestprotocol is te lezen welke maatregelen wij nemen om pesten te voorkomen en waar nodig aan te pakken. Daarnaast is er aandacht voor digitaal pesten en discriminatie.

Dit protocol is door het team en in samenwerking met de Medezeggenschapsraad tot stand gekomen en is gepubliceerd op onze website.

Het pestprotocol

Wat is een pestprotocol?

Een pestprotocol is een handelingsplan voor onze school. In dit protocol wordt vastgelegd welke stappen wij als school zetten in het geval van pesten: Met wie wordt er gepraat, wie zijn daarbij, en wat zijn de volgende stappen.

Het belang van een pestprotocol

Een pestprotocol geeft kinderen, leerkrachten en ouders duidelijkheid over hoe gehandeld wordt wanneer pesten gesignaleerd wordt. Het hebben van een pestprotocol geeft aan dat school het bestrijden van pesten een belangrijk onderwerp vindt. Een pestprotocol geeft betrokkenen houvast hoe te handelen bij pestproblematiek. Door het protocol te volgen ontstaat een samenwerking tussen leerkracht, pester, gepeste, overige klasgenoten en ouders. Deze vorm van samenwerken wordt de vijfsporenaanpak genoemd. Daarbij worden gebeurtenissen, die te maken hebben met de pestsituatie vastgelegd, zodat het verloop gevolgd kan worden. Hierdoor ontstaat helderheid voor alle partijen. Het feit dat de school er beleid op gemaakt heeft, geeft aan dat de school onderkent dat pesten een probleem is en dat het niet gedoogd wordt. Wanneer zij vervolgens direct optreedt wanneer er sprake is van pesten, is het voor de pesters duidelijk dat wat ze doen risico met zich meebrengt.

Plagen en pesten

Definitie plagen

Bij plagen is er sprake van incidenten. Een persoon zegt iets, een ander zegt iets terug en over het algemeen is het dan afgelopen. Vaak is het een kwestie van elkaar voor de gek houden. De machtsverhouding is gelijk. Plagers en geplaagde hebben een gelijke of bijna gelijke macht. Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is in staat om zich te verweren.

Definitie pesten

Op de Willem Alexanderschool wordt de volgende definitie voor pesten gehanteerd: 'pesten is een systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep kinderen van een of meer klasgenoten of school.

Pesten gebeurt opzettelijk; het is bedoeld om schade toe te brengen (fysiek, mentaal, materieel). Pesten kan persoonlijk of online gebeuren, via verschillende digitale platforms en apparaten en kan duidelijk (openlijk) of verborgen (verborgen) zijn. Pesten wordt in de loop van de tijd herhaald of kan herhaald worden (bijvoorbeeld door het delen van digitale documenten). Pesten, in welke vorm of om welke reden dan ook, kan onmiddellijke, middellange en lange termijn gevolgen hebben voor de betrokkenen, inclusief omstanders.

Daar waar wij bij plagen spreken over incidenten, gebeurt pesten systematisch. Bij plagen is sprake van een gelijke of bijna gelijke macht. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Bij plagen is geen sprake van blijvende schade, pesten heeft negatieve gevolgen voor het slachtoffer. Tenslotte heb je bij plagen de mogelijkheid tot verweer; bij pesten is verweren niet mogelijk. Doet het slachtoffer dit wel, dan is dit voor de pester vaak een reden om het slachtoffer nog harder aan te pakken.

Plagen	Pesten
Onbezonnen, spontaan	Systematisch
Geen kwade bijbedoelingen	Kwetsen van iemand
Duurt niet lang	Gebeurt bijna non-stop
Speelt zich af tussen gelijken	De macht is ongelijk verdeeld
Geplaagde blijft volwaardig lid van de groep	De gepeste wordt buitengesloten
Er is een wisselend slachtoffer	Een leerling wordt bewust gekozen
Heeft geen blijvende gevolgen	Lichamelijke- of psychische gevolgen
Één tegen één	Één tegen een / groep

Cyber- en digitaal pesten

De ontwikkeling van sociale media heeft naast veel positieve ontwikkelingen ook het fenomeen cyber- en digitaal pesten voortgebracht.

Met cyber- en digitaal pesten wordt bedoeld:

- Het versturen van berichten via Whats App, e-mail of andere sociale media (bijv. Instagram) met daarin scheldwoorden, bedreigingen, kwetsende verzoeken en/op berichten, enz.;
- Per e-mail, Whats App of sociale media roddelen en/of uitsluiten van anderen;
- Het ongewenst en zonder toestemming van de betreffende persoon plaatsen van namen en/of foto's en filmpjes op internetsites.

Veel pestgedrag tussen kinderen speelt zich af online op sociale netwerken en via smartphones. Via internet en sociale media is er ongeremdheid in wat kinderen elkaar 'toewensen' en dit gaat digitaal makkelijker dan in 'real life'. Het cyber- en digitaal pesten gebeurt vaak buiten de school, maar stopt niet buiten het schoolplein of achter de voordeur. De effecten spelen binnen de school door. Ook deze vorm van pesten wordt op onze school niet getolereerd. Wij zullen bij overtreding dit protocol hanteren.

De ontwikkelingen op gebied van sociale media worden door de pest coördinator in de gaten gehouden. In onze sociaal-emotionele lesmethode Kwink wordt preventief aandacht aan besteed aan sociale media en het gebruik hiervan.

Wat kun je doen om digitaal pesten te voorkomen?

- Log uit wanneer je een publieke computer gebruikt (bijvoorbeeld op school) en geef nooit je wachtwoord;
- Voeg alleen mensen toe die je kent;
- Stuur nooit foto's van jezelf waarvan je niet wilt dat iedereen die ziet;
- Meld bij de beheerder van de site wanneer er een nepprofiel is aangemaakt;
- Denk goed na wat je plaatst op internet, iedereen kan het zien en eenmaal geplaatst, is het moeilijk te verwijderen;
- Meld vervelende sites bij de volgende meldpunten: www.meldpunt.nl (als je iets ziet op internet wat discrimineert), www.meldpunt.org (als je kinderporno tegenkomt, bijvoorbeeld in spam).

Wat kun je doen als je digitaal wordt gepest?

- Negeer vervelende berichten en blokkeer de afzender, die de berichten stuurt;
- Vertel iemand die je vertrouwt over wat er gebeurt;
- Bewaar pestberichten of maak een print screen als bewijsmateriaal;
- Als het pesten te ver gaat, kun je aangifte doen bij de politie.

Vormen van pesten

- Verbaal. Schelden, dreigen, belachelijk maken, uitlachen of een bijnaam geven op basis van lichaamskenmerken, (etnische) afkomst, geloof of seksuele voorkeur of n.a.v. een verkeerd antwoord in de klas of andersoortig gedrag;
- Fysiek. Trekken, duwen, spugen, schoppen, slaan, laten struikelen, krabben, bijten, aan de haren trekken en seksuele intimidatie;
- Isolatie. Uitsluiten door een klasgenoot voortdurend duidelijk te maken dat hij of zij niet gewenst is, doodzwijgen of roddelen met anderen over de gepeste;
- Intimidatie. Bijvoorbeeld het dreigen met geweld;
- Discriminatie. Discriminatie wil zeggen dat er (uiteraard onterecht) onderscheid wordt gemaakt tussen mensen op grond van kenmerken die er niet toe doen, zoals sekse, handicap, leeftijd, afkomst, religie, huidskleur, enz.. Discriminatie is zeker ook een vorm van pesten. Leerlingen op school die worden gediscrimineerd worden buiten gesloten, omdat zij worden veroordeeld door hun schoolgenoten;
- Stelen of vernielen van bezittingen;
Afpakken, beschadigen en kapotmaken van spullen;
- Digitaal pesten. Ongewenst berichtjes sturen, via mail of chatprogramma's opmerkingen verspreiden, het gebruiken van mobiele telefoons of websites met de bedoeling iemand zwart te maken door het verzenden van opmerkingen en/of foto's of filmpjes. Dit is een rijtje met vormen en voorbeelden van pesten. Het kan zijn dat er gepest wordt op een manier die hier niet tussenstaat.

Betrokken partijen

Bij pesten gaat het niet alleen om de 'pester' en de 'gepeste'. De pester zorgt er namelijk voor dat anderen ook zullen mee pesten om bij de groep te horen.

Pester

Pesters komen zelfverzekerd over. Het lukt hen zelf zo goed dat ze anderen kunnen betrekken in hun pestactiviteiten. De pester is meestal een populair persoon die zich stoer gedraagt. Hij is een opstandig type die uitkomt voor zijn mening. De pester heeft moeite met regels en grenzen. Toch is hij minder zeker over zichzelf dan hij zich voordeet. Het pestgedrag dient meer als afleiding voor zijn/haar eigen problemen. Het slachtoffer is vaak een uitlaatklep voor de frustraties van de pester.

Gepeste

Vaak is degene die gepest wordt 'anders dan de anderen'. Dat 'anders-zijn' kan gebaseerd zijn op uiterlijke kenmerken, maar vooral op het niet voldoen aan de groepsnorm. Ook hobby's, taalgebruik, thuissituatie, etc. kunnen een aanleiding zijn tot pesten. De meeste gepeste kinderen kunnen zich niet goed verdedigen en kunnen geen respect afdwingen van anderen. Ze zijn stil en introvert. Ze schamen zich dat ze gepest worden en houden dan ook hun mond daaromtrent. Ze hebben weinig vrienden om op terug te vallen.

Middengroep

De middengroep is zeer belangrijk. Dat zijn degene die niet pesten en niet gepest worden. Meestal willen ze populair zijn. Wanneer de middengroep reageert op het pesten, houdt het pesten waarschijnlijk op. De middengroep is onderverdeeld in enkele kleinere groepen.

Er is een groep die zich aansluit bij de pester: het pestgroepje/de meelopers. Zij kunnen zich aansluiten voor verschillende redenen: uit bewondering, om er voordeel uit te halen, als uitlaatklep om frustraties te uiten of uit angst om zelf gepest te worden. Er is ook een groep die het pesten niet opmerkt. Een andere groep wil er niets aandoen omdat het hen onverschillig laat, maar op deze manier stopt het pesten niet. Er is maar een hele kleine groep die reageert en opkomt voor de gepeste kinderen.

Oorzaken

Mogelijke oorzaken die ten grondslag liggen aan het pesten:

- 4 factoren die invloed hebben op pesten: het anders zijn, het bereikbaar zijn, het niet kunnen verdedigen en al eerder gepest zijn;
- Pesten vanuit groepsdynamica met zondeboktheorie: onderlinge relaties worden gunstig beïnvloed door een gemeenschappelijke vijand;
- Pesterijen komen voort uit frustraties: verving, jaloezie, onmacht of angst;
- Pesten is een geheel van factoren die elkaar op negatieve wijze versterken: de persoonlijkheid, opvoedingssituatie van de pestkop en de zondebok, houding van de anderen;
- Pesten is gebaseerd op het imitatiemodel. Wie geen grenzen en regels heeft meegekregen en wie niet leert om te gaan met frustraties, kan geen rekening houden met anderen;
- Onderscheid maken tussen pesterijen als machtsmisbruik en deze die komen vanuit een persoonlijkheid die bestaat uit manipulatie en bedrog;
- De slachtoffers kunnen zich in ongunstige sociale omstandigheden bevinden, waardoor ze een gemakkelijke prooi zijn.

Gevolgen

Pesten is niet alleen schadelijk voor slachtoffers, maar ook voor de pester zelf en voor niet-betrokken toeschouwers.

Gevolgen voor slachtoffers van pesten

- Negatief zelfbeeld
- Isolement / Eenzaamheid
- Wantrouwend
- Faalangst
- Depressie
- Schoolprestaties gaan achteruit
- Angst om naar school te gaan
- Ze zijn bang om nieuwe vrienden te maken
- Psychosomatische klachten (hoofdpijn, slaapproblemen, buikpijn, bedplassen en vermoeidheid)
- Ze kunnen gaan geloven wat de pesters over hen zeggen
- Door bovenstaande kan meer pestgedrag worden uitgelokt
- Zelfmoord

Gevolgen voor pesters

- Schijnpopulariteit
- Sociale problemen
- Onaangepast gedrag
- Kinderen zijn bang voor de pester

Gevolgen voor klasgenoten

- Ongezellige sfeer in de klas
- Schoolprestaties gaan achteruit
- Angst
- Machteloosheid
- Schuldgevoel

Voorwaarden om pestgedrag te onderkennen

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste leerlingen, pesters en de middengroep), leerkrachten en de ouders en/of verzorgers (hierna genoemd: ouders).

Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de leerlingen bespreekbaar worden gemaakt. Met hen samen worden schoolbrede regels besproken. Als pesten optreedt, moeten leerkrachten in samenwerking met de ouders en de intern begeleider actief handelen zodat het pesten stopt. De intern vertrouwenspersoon en de anti-pestcoördinator kunnen ingeschakeld worden als er sprake is van pesten.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen opnieuw de kop opsteekt, hanteren wij de afspraken uit het hoofdstuk 'Als het toch misgaat'. Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan moet het mogelijk zijn de anti-pestcoördinator in te schakelen. Deze collega gaat het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren. De anti-pestcoördinator kan samenwerken met de intern vertrouwenspersoon. De IVP kan eventueel contact leggen met de externe vertrouwenspersoon van onze stichting Fluenta.

Het voorbeeldgedrag van de leerkrachten op school en de ouders thuis is van groot belang. Er zal door goed voorbeeld minder gepest worden. Er heerst een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken.

De school doet haar uiterste best om pestincidenten onder schooltijd te voorkomen en tegen te gaan. Preventief worden er lessen van Kwink, gericht op pesten, ingezet (de methode voor sociaal emotionele ontwikkeling). Daarnaast dient het pestprotocol als richtlijn. De school neemt haar verantwoordelijkheid voor de aan haar toevertrouwde leerlingen. Echter kan zij niet verantwoordelijk zijn voor incidenten in de situaties buiten de schooltijden. Wij verwachten dan ook, dat ouders dit standpunt van de school respecteren.

Situaties vanuit privé / thuis, worden aan de orde gesteld als een leerling pest op een manier die zichtbaar is voor en impact heeft op een groot deel van de groep, bijv. bij digitaal pesten. Dit wordt niet getolereerd door de school en de leerling en ouders worden hierop aangesproken. Uiteraard hebben ouders hierin ook hun verantwoordelijkheid te nemen. Bijvoorbeeld:

- thuis informatie geven over vormen van pesten, zoals cyberpesten;
- thuis afspraken maken en toelichten waarom dat van belang is;
- zie ook het hoofdstuk 'Adviezen aan ouders'.

Agressief gedrag

Agressief gedrag van de ouders en van de leerlingen op school wordt niet geaccepteerd. De school vindt het belangrijk dit aspect goed met u te communiceren. De school hanteert hiervoor het schoolreglement. Hiervoor verwijzen wij u naar het schoolveiligheidsbeleid van Fluenta. Dit beleid kunt vinden op de volgende website: <https://www.fluenta.nl/organisatie/documenten-en-regelingen/>

De vijfsporenaanpak

De vijfsporenaanpak is gericht op de verschillende partijen die betrokken zijn bij pesten: het gepeste kind, de pester, de ouder(s), de klasgenoten en de school.

Hier volgt een opsomming van mogelijkheden waarop wij als school de vijf verschillende partijen die een rol spelen in een pestsituatie kan ondersteunen gericht op het oplossen van het probleem.

Steun bieden aan het kind dat gepest wordt

- Naar het kind luisteren en het probleem serieus nemen;
- Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen;
- Samen met het kind werken aan oplossingen;
- Waar nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om weerbaar te worden;
- Ouders informeren;
- Zorgen voor vervolgesprekken.

Steun bieden aan het kind dat zelf pest

- Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent;
- Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen;
- Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden;
- Zorgen dat het kind zich veilig voelt; uitleggen wat jij als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen;
- Stel grenzen en verbind daar consequenties aan;
- Ouders informeren;
- Zorgen voor vervolg gesprekken.

De ouders van het gepeste- en van het pestende kind

- Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen;
- Ouders op de hoogte houden van pestsituaties;
- Informatie en advies geven over het pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt;
- In samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken. Zowel op school als vanuit de thuissituatie;
- Indien nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

De middengroep (de rest van de klas) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem

- De groepsleerkracht gaat in gesprek met de kinderen over pesten en over hun eigen rol daarin;
- Met de kinderen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen;
- Samen met de kinderen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.

De algemene verantwoordelijkheid van de school

- De anti-pestcoördinator zorgt dat de directie, de intern begeleider, de intern vertrouwenspersoon en de groepsleerkrachten informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school;
- De school neemt stelling tegen het pesten;
- De school brengt huidige situatie rond pestbeleid in kaart;
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen waar de hele school bij betrokken is.

Preventieve aanpak

Bespreken en voorkomen van pestgedrag maakt onderdeel uit van ons pedagogisch handelen op de Willem Alexanderschool. Wij vinden dat een goed leer- en leefklimaat op onze school en in de klas voorwaarden zijn om tot leren te komen. Concreet waarneembaar gedrag op de Willem Alexanderschool is o.a.:

- Het geven van voorbeeldgedrag door leerkrachten;
- Wij leren onze leerling om kritisch naar zichzelf en zijn gedrag te kijken;
- De Willem Alexanderschool heeft een geschoolde intern vertrouwenspersoon (juf Daphne werkzaam op beide locaties en groepsleerkracht in groep 7 op de Julianaweg). Zij komen in de groepen om zich voor te stellen en om de leerlingen aan te geven dat zij beschikbaar zijn om praten over pesten en over gepest worden, indien zij dat niet met de eigen leerkracht durven te doen. In de gang hangt een brievenbus, waarin kinderen hun probleem kunnen posten en zo contact kunnen opnemen. De intern vertrouwenspersoon
- kijken wekelijks in de brievenbus en reageren adequaat op de inhoud. Kinderen kunnen altijd rekenen op een reactie;
- De leerlingen en leerkrachten vullen rond de herfstvakantie de vragenlijst van Viseon, ons leerlingvolgsysteem, in. Hiermee brengen wij het welbevinden, de sociale vaardigheden en betrokkenheid van de groep en individuele kinderen in kaart;
- Er worden vragenlijsten voor leerkrachten en leerlingen op het gebied van leer- en leefklimaat en de sociale veiligheid afgenomen.

Om een sociaal veilige leeromgeving te creëren komen in de klas diverse sociale onderwerpen aan de orde, zoals: weerbaarheid, omgaan en rekening houden met anderen, zelfvertrouwen, relaties aan gaan, keuzes kunnen maken. Hiervoor gebruiken we de methode KWINK sociaal-emotioneel leren (SEL). Deze methode is opgebouwd volgens theorie van Tuckman, waarin men uitgaat van een ontwikkeling die een groep doormaakt met als doel een sterke groep te vormen door de inzet van de gouden- en zilveren weken. Het is bewezen dat in een sterke groep minder wordt gepest. Met de inzet van Kwink beogen wij het gedrag van de leerlingen individueel, maar vooral ook als groep te begeleiden en te verbeteren. Met KWINK hanteren wij een groepsbrede en preventieve aanpak die wetenschappelijk onderbouwd en erkend is. In ieder leerjaar wordt er gewerkt aan de volgende onderdelen:

1. Besef hebben van jezelf
2. Besef hebben van de ander
3. Keuzes kunnen maken
4. Zelf management
5. Relaties kunnen hanteren

Daarnaast komen er belangrijke thema's als burgerschap, pesten en mediawijsheid aan de orde. Ook u als ouders betrekken wij bij de lessen door eens in de twee weken een bericht in Parro te plaatsen, waarin beschreven wordt aan welk lesdoel er gewerkt is. Daarnaast wordt er maandelijks een digitale koelkastposter met u gedeeld waarop het lesaanbod beschreven staat. Kwink is een methode die preventief werkt. Kwink leert positief gedrag aan en voorkomt zo in veel gevallen onnodige 'reparatie' achteraf. Er zijn twee geschoolde KWINK coaches. Zij houden onder andere de ouders op de hoogte van wat de methode in de klassen aanbiedt door berichten in de nieuwsbrief.

Ondanks al deze preventieve zorg en aandacht kan het voorkomen dat een kind systematisch door een ander kind of andere kinderen wordt gepest. Bij de aanpak van dit probleem is dit pestprotocol een hulpmiddel voor de betrokkenen.

Om leerlingen de gelegenheid te bieden pestgedrag te melden, hanteren wij de volgende afspraken:

Afspraak 1: Melden

Het inschakelen van de leerkracht wordt niet opgevat als klikken. Vanaf groep 1 leren we de leerlingen: Als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan vraag je hulp aan een leerkracht. Ook andere leerlingen die zien dat een ander gepest wordt melden dit bij een leerkracht.

Afspraak 2: Samen verantwoordelijk

Een medeleerling heeft mede de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Door niets te zeggen of te doen, houdt een leerling het pestgedrag in stand. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Afspraak 3: Samenwerking met ouders

School verwacht bij peestsituaties de medewerking van ouders. Door samen te werken kunnen ouders, groepsleerkrachten, de anti-pestcoördinator, intern begeleiders, interne vertrouwenspersoon en directie het probleem aanpakken en oplossen.

Schoolregels

Erbij horen:

- We maken geen ruzie;
- Iedereen mag meespelen;
- We stoppen als iemand zegt: 'Hou op, ik vind het niet leuk!'.

Omgaan met elkaar:

- We luisteren naar elkaar;
- We geven elkaar complimenten;
- We houden rekening met de gevoelens van de ander.

Respecteer de ander:

- We gedragen ons correct tegenover leerkrachten, ouders en kinderen.

Veilig voelen:

- We blijven van de ander af, als diegene niet aangeraakt wil worden;
- We komen alleen aan de spullen van een ander als dat mag;
- We lopen rustig in de school;
- We zorgen dat een ander ook goed kan leren op school;
- We kunnen altijd bij de leerkracht terecht met vragen of problemen.

Verantwoordelijk voelen:

- We houden de school netjes;
- We zijn zuinig op de materialen van school en de ander;
- We helpen elkaar als het mis dreigt te gaan!

Bovenstaande regels gelden voor onze school en worden besproken in de groep.

Daarnaast stellen de leerlingen in/met hun eigen groep, in overleg met de leerkracht, aan het begin van het schooljaar zogenaamde groepsregels op. Dit is een aanvulling op de vastgestelde schoolregels.

Deze groepsregels en de schoolregels zijn zichtbaar in de groepen en gangen opgehangen (zie de poster achter in dit protocol).

Als het mis gaat - stappenplan pestgedrag

Als de leerkracht merkt dat er gepest wordt door zijn/haar eigen waarneming, door een melding van een leerling of door de ouders, wordt dit in eerste instantie door de betreffende groepsleerkracht opgepakt. De aanpak hiervan gaat in 4 stappen.

Stap 1: Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt en in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt, heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen.

Stap 2: Een leerkracht verneemt of signaleert dat er sprake is van pesten. In overleg met de intern begeleider en/of de anti-pest-coördinator worden de vervolgstappen besproken.

Stap 3: De groepsleerkracht informeert ouders. De pester en het gepeste kind, beide partijen, worden door de groepsleerkracht bij elkaar genomen voor een verhelderinggesprek. Het doel van dit gesprek is samen met hen de ruzie of pesterijen op lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Stap 4: Als de pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen daarna niet stoppen, dan volgt er een bestraffend gesprek met de leerling die pest. De fases van bestraffen treden dan in werking (zie tussenkopje 'consequenties'). Ook wordt de naam van de ruziemaker/pester volgens de "Dit-kan-niet" methode in Parnasys (digitaal administratiesysteem) genoteerd. Bij iedere melding omschrijft de leerkracht 'de toedracht'. Ouders worden door de groepsleerkracht op de hoogte gesteld en betrokken bij het oplossen van het probleem.

Bij de derde melding in Parnasys (dit is een richtlijn en afhankelijk van de ernst van de situatie, en bij twijfel in ieder geval altijd), dan vinden wij het belangrijk om snel te handelen richting de ouders van de pester en de gepeste. Bij voorkeur nog dezelfde dag een eerste contact door de leerkracht. Hierbij wordt dan aangegeven wat er tot nu toe gebeurd is, wat wel en niet acceptabel is en wat hiervan de mogelijke consequenties zijn. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen. Hij /zij houdt de behandeling van het probleem naar de groep transparant. Hierdoor weten leerlingen van elkaar dat het consequenties heeft en dat er daadwerkelijk iets mee gedaan wordt.

Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De intern begeleider is op de hoogte van de lopende situatie en acties. Bij herhaling zal directie worden ingeschakeld.

Richting ouders is het belangrijk dat:

- de gebeurtenis / het verhaal goed gekend en besproken wordt;
- concreet wordt aangegeven wat de vervolgstappen zijn;
- De leerkracht informeert over de voortgang en er zal een terugkoppeling plaatsvinden;

Consequenties

Als de stappen 1 tot en met 4 geen positief resultaat opleveren voor de gepeste dan heeft dat consequenties voor de pester (straf). De intern begeleider en anti-pestcoördinator worden ingeschakeld om advies over de procedure betreft de vervolgstappen in te winnen. De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag.

Fase 1:

- Time-out op een vast afgesproken plaats op het plein en in de school;
- Nablijven tot alle leerlingen naar huis vertrokken zijn;
- Een schriftelijke opdracht (sanctie) over de toedracht en zijn/haar rol in het pestprobleem;
- Contact hierover met de ouders;
- Groepsleerkracht blijft het gesprek aan gaan met de pester: bewustwording van wat zijn/haar gedrag met het gepeste kind doet;
- De groepsleerkracht maakt afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

Fase 2:

Opnieuw een gesprek met de ouders en indien mogelijk het kind, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een eind aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in Parnasys en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Fase 3:

Bij aanhoudend pestgedrag wordt deskundige hulp ingeschakeld in overleg met de IB-er en/of anti-pestcoördinator (bijv. de schoolarts van de GGD, schoolmaatschappelijk werk, vertrouwenspersoon of de wijkagent).

Ook kan de leerling tijdelijk in een andere groep, binnen de school, worden geplaatst.

Fase 4:

Als het pestgedrag niet ophoudt en de geboden hulp en gesprekken lijken geen positief resultaat op te leveren, wordt een kind geschorst voor een nader te bepalen aantal dagen. Hierbij volgen wij het schorsings- en verwijderingsbeleid van Fluentia. Dit beleid is te vinden op de volgende website:

<https://www.fluentia.nl/organisatie/documenten-en-regelingen/>

Wanneer besloten wordt de leerling definitief te schorsen, wordt dit door directie of intern begeleider gemeld bij de inspectie voor het onderwijs, het bestuur en de leerplichtambtenaar van de gemeente Nieuwegein.

Fase 5:

In extreme gevallen kan een leerling verwijderd worden. Het groepsbelang gaat dan boven het individueel belang. We volgen het schorsings- en verwijderingsbeleid van Fluentia. Zie bovenstaande link.

Van alle fases wordt een schriftelijke verslaglegging bijgehouden, die ook in Parnasys terug te vinden is. We gebruiken hiervoor het "Dit kan niet"-formulier (zie bijlage 2).

Consequenties als de ouder niet meewerkt

Als het gedrag van de pester, ondanks de inspanningen van de school, niet verbetert en als de ouders niet meewerken aan de verbetering van het gedrag van hun kind en zich niet willen voegen naar het pestprotocol, is er sprake van een verstoorde relatie tussen de ouder en de school. Op die grond zal de leerling verwijderd kunnen worden. De school zal de ouders daarvan mondeling en schriftelijk op de hoogte stellen. Hierbij volgen wij het schorsings- en verwijderingsbeleid van Fluenta. Zie bovenstaande link.

Begeleiding van de leerlingen

Begeleiding van de gepeste leerling

- Empathisch opstellen, goed luisteren en vragen stellen: hoe en door wie wordt er gepest?
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten?
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil;
- De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren;
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld: je niet afzonderen;
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest;
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil;
- Sterke kanten van de leerling benadrukken;
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt;
- Praten met de ouders van de gepeste leerling;
- Sociale vaardigheidstraining.

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken, pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling);
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste;
- Excuses aan laten bieden;
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft;
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel: straffen als het kind wel pest - belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt;
- Het kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren zich te beheersen, de 'stop-hou- op-houding' of ander gedrag aanleren om aan te geven dat hij/zij het niet prettig vindt;
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? Geven van een brochure met tips voor thuis;
- Mogelijkheden aangeven van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere leerlingen wel leuk kan zijn;
- Inschakelen hulp in overleg met de interne begeleider: sociale vaardigheidstrainingen, wijkmanager, huisarts, GGD;

Begeleiding van de medeleerlingen

- De leerlingen middels gesprekken bewust maken van de invloed die ze (kunnen) hebben ten aanzien van het voortbestaan of het stoppen van pestgedrag;
- De leerlingen stimuleren voor zichzelf op te komen;
- Stimuleren voor een ander op te komen;
- De sterke kanten van de gepeste leerling benadrukken;
- Samen spelen en samenwerken met de gepeste leerling stimuleren door bijvoorbeeld voor de pauze een buitenspeelplan te maken, of door op verschillende wijzen samenwerkingsgroepjes te vormen (bijv. met behulp van Prowise)
- Leerlingen aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor het behoud van een goede sfeer in de groep;
- Herhalen van de school- en groepsregels;
- Benadrukken dat leerlingen verschillend mogen zijn.

NB: De begeleiding van de pester en de medeleerlingen is even belangrijk als de begeleiding van de gepeste leerling.

Adviezen aan ouders

Ouders van gepeste leerlingen

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, neemt u dan contact op met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken. Meld het ook op school;
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken;
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- Het gepeste kind niet over beschermen, bijvoorbeeld: naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen;
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt;
- Sociale vaardigheidstraining.

Ouders van pesters

- Neem het probleem van uw kind serieus;
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden;
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- Besteed extra aandacht aan uw kind;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport om te leren samenwerken met andere kinderen;
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind;
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat;
- Sociale vaardigheidstraining.

Alle andere ouders

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus;
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere leerlingen om te gaan;
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag;
- Geef zelf het goede voorbeeld;
- Leer uw kind voor anderen op te komen;
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Contactgegevens

Directie

Rick de Vos (*ma, di, woe, do en vrij*) Rickdevos@fluenta.nl

Helga van Noordenburg (*di, woe en vrij*) helgavannoordenburg@fluenta.nl

Intern begeleiders

Leonie te Selle - Koninginnenlaan groep 1 tot en met 5 (*ma, di en do*) leonieteselle@fluenta.nl

Marjan Wassink - Julianaweg groep 6 tot en met 8 (*di en do*) marjanwassink@fluenta.nl

Vertrouwenspersonen

Intern: Daphne van Zoelen – Julianaweg (*di, woe, do en vrij*) daphnevanzoelen@fluenta.nl

Extern: Angela Groen angelagroen@fluenta.nl

Anti-pestcoördinator:

Daphne van Zoelen (*di, woe, do en vrij*) daphnevanzoelen@fluenta.nl

Kwink coaches:

Daphne van Zoelen

Jessica Vogels (*ma en di*) jessicavogels@fluenta.nl

Bijlagen

1. Schoolregels

**WILLEM
ALEXANDER
SCHOOL**

Leren doen we samen!

We accepteren iedereen
zoals hij/zij is.

We luisteren naar het
antwoord en de mening
van een ander.

Ik ga netjes om met
de spullen/materialen
van school of klasgenoten.

Respect

Ik vraag om hulp
als ik mijn probleem
niet zelf kan oplossen.

Veiligheid

Verant-
woordelijk-
heid

Wij lossen problemen op met woorden.

Ons gedrag en stemgeluid
past bij de activiteit
die we doen.

2. Nadenkblad

Naam:

Groep:

Datum:

Wat is er volgens jou gebeurd?

Wat dacht je op dat moment?

Wat deed je toen?

Hoe lossen we het op?

Wat doe jij?

Wat doet de ander?